

**ÅRSMELDING 2007
FRA
AKAN-UTVALGET VED UIB**

Innledning

AKAN-utvalget er et underutvalg under Arbeidmiljøutvalget ved UiB. Utvalget sin fremste oppgave er å gi informasjon og undervisning i alkohol- og narkotikaspørsmål. Målgruppe er både ledere og andre ansatte. Utvalget skal være faginstans vedrørende spørsmål om AKAN-arbeid ved Universitetet i Bergen.

AKAN-utvalgets sammensetning i 2007

Administrasjonen: Kari E. Lønøy
Akademikerne: Erik Valevatn
Forskerforbundet: Leif J. Sæthre
Parat: Thelma Kraft til mars 2007. Nytt medlem er Kari Vabø
NTL: Gunhild Eide
Bedrifts-
helsetjenesten: Tordis Myrliid Sundnes

Utvalgets arbeid

I 2007 er det holdt to møter. Det ble utarbeidet ny handlingsplan for perioden 2007 – 2009 og planen ble vedtatt i AMU-møte den 18. september 2007. Den tar hensyn til at arbeidet utvalget gjør skal være av forebyggende karakter. Dette innebærer blant annet at alle nytilsatte ved UiB skal få informasjon om AKAN-arbeid ved UiB og at slik informasjon skal gis på kurs for nytilsatte. I 2007 ble slik informasjon gitt ved at Personal og organisasjonsavdelingen informerte om UiB sitt AKAN-system. Det er også et mål å nå ut til personalmedarbeidere gjennom det planlagte opplæringsprogrammet for disse.

Utvalget har derfor hatt et møte der vi diskuterte hvilke roller de ulike medlemmene i utvalget har i AKAN-arbeidet. Vi ser det som naturlig at hovedkontaktene gir informasjon til og har dialog med sin fagorganisasjon om spørsmål og tema som omhandler rusmidler. Administrasjonen sin representant i utvalget har fysisk og administrativ nærhet til ledelsen ved UiB og er derfor et naturlig ledd inn mot ledelsen. Bedriftshelsetjenesten er representert ved bedriftssykepleier og har en sentral rolle i forhold til individrettet arbeid. Dette innebærer blant annet oppfølging i enkeltsaker. Bedriftssykepleier er leder av utvalget og har derfor også en aktiv rolle i forhold til AKAN-utvalgets arbeid på forebyggende nivå.

Det hevdes at alkohol stadig blir viktigere i jobbsammenhenger og derfor ønsker utvalget i samarbeid med AMU å sette søkelyset på temaet. Dette er et av tiltakene i handlingsplanen.

Rusforebyggende arbeid er et lederansvar. Personal- og organisasjonsavdelingen har tatt initiativ til en seminardag for ledere om rusmiddelbruk i arbeidssituasjonen. Leder i utvalget har deltatt noe i planleggingen. Det er tenkt at en slik dag arrangeres i løpet av 2008. AKAN-utvalget ser det som naturlig at i fora der arbeidsmiljø og HMS-arbeid er tema, skal også AKAN-arbeid være på dagsorden.

Utfordringer i AKAN-arbeidet

Rusforebygging er først og fremst forebyggende arbeidsmiljøarbeid, men inkluderer også individrettet arbeid. Ansvar for rusforebyggende arbeid er fordelt på ulike nivå, men ledere har et særlig ansvar. Informasjon om rusforebyggende arbeid bør være tema på alle ledersamlinger. Utvalget vil gjerne være en ressurs for ledelsen og kolleger i spørsmål om rus og jobb. I dette ligger det mange utfordringer for utvalget, både kapasitetsmessige og kunnskapsmessige. For å øke egen kunnskap/kompetanse innen rusområdet har flere av utvalgets medlemmer deltatt på ulike kurs/seminar i 2007. I neste omgang blir da utfordringen å gi rom for videreformidling av aktuell ny kunnskap.

For at rusforebyggende arbeid skal fungere er det nødvendig at ulike aktører i dette arbeidet samhandler. Dette gjelder på organisasjonsnivå og på individnivå. UiB har utarbeidet retningslinjer for håndtering av uheldig rusmiddelbruk og denne er tilgjengelig i HMS-håndboken. Oppfølging av individsaker blir ivaretatt ved Bedriftshelsetjenesten i samarbeid med den aktuelle AKAN-hovedkontakten, arbeidsgiver og eventuelt personkontakten. I noen individsaker er også Personal- og organisasjonsavdelingen inne. I 2007 har Bedriftshelsetjenesten fulgt opp tre personer. Dette er ofte vanskelige og tidkrevende saker der den enkelte følges opp over lengre tid.

Den tilsynelatende største utfordringen AKAN-utvalget har er å bli brukt på informasjonssiden, jfr. handlingsplanen. I AKAN-retningslinjene sies det at:

”Koordinering av det rusforebyggende arbeidet er lagt til AKAN-utvalget som utarbeider handlingsplan for dette arbeidet. For nærmere informasjon om det rusforebyggende arbeidet vises det til denne handlingsplan som kan fås fra Bedriftshelsetjenesten.”

Utvalget ser det som svært positivt at ledelsen ved UiB tar initiativ til tiltak på den rusforebyggende siden.

Faglig oppdatering av utvalgets medlemmer

Rus og psykiatri i arbeidslivet var tema på et seminar i Bergen høsten 2007 der flere av utvalgets medlemmer deltok. Det ble stilt spørsmål om vi virkelig bereder grunnen for et arbeidsmiljø som er raust og inkluderende ikke bare i ord, men også gjennom handling. Det handler også om gråsonen mellom helse og arbeid og ulike utfordringer for yrkesutøvere. Et annet og viktig tema handlet om forståelsen av rus og avhengighetsproblematikk.

Oppsummering

Kunnskap, holdninger og handlinger har betydning for i hvilken grad man lykkes i det forebyggende arbeidet, men også i hvilken grad man lykkes i de individrettede tiltakene og oppfølgingen. Åpenhet og diskusjon fører til trygghet og forutsigbarhet i arbeidsmiljøet og virker positivt inn på bedriftskulturen. Å lykkes i det forebyggende arbeidet forutsetter at det er *samspill* mellom flere parter i virksomheten. Dersom disse forutsetningene foreligger er det stor sannsynlighet for at AKAN-utvalget sin handlingsplan lar seg gjennomføre i løpet av planperioden og at enkeltindivider får det tilbud om hjelp som de har krav på.

Bergen, 20. mai 2008

Tordis Myrliid Sundnes
leder

Kari Elisabeth Lønøy

Gunhild Eide

Kari Vabø

Leif J. Sæthre

Erik Valevatn